

Første Afsnit.

Universitetet og Kommunitetet.

I. Bestyrelse.

a. Beretning for Aaret 1941—42.

Den akademiske Lærerforsamling har i 1941—42 holdt eet Møde, nemlig den 23. Oktober 1941 med Dagsorden: 1) Meddelelser fra Rektor, 2) Valg af Universitetets Prorektor for Universitetsaaret 1941—42, 3) Valg af Lærerforsamlingens Protokolfører for Universitetsaaret 1941—42, 4) Forslag fra Folkeuniversitetsudvalget om Ændring af den akademiske Lærerforsamlings Beslutning af 19. September 1898 om Folkeuniversitetsudvalgets Virksomhed, saaledes at bl. a. Udvalgets Medlemsantal forøges ved Optagelse af Medlemmer fra Aarhus Universitets Lærerforsamling, 5) Valg af 5 Medlemmer til Folkeuniversitetsudvalget, 6) Valg af Medlemmer til Bestyrelsen for Centralforeningen af Lærere ved de højere Læreanstalter.

Til *Prorektor* for Universitetsaaret 1941—42 valgte den akademiske Lærerforsamling 23. Oktober 1941 Professor, Dr. phil. O. E. Ravn.

Til *Protokolfører* for den akademiske Lærerforsamling for Universitetsaaret 1941—42 valgtes 23. Oktober 1941 Docent, Dr. jur. Stig Juul.

Dekanerne i Universitetsaaret 1941—42 har været: Professor N. H. Søb ved det teologiske, Docent, Dr. jur. Stig Juul ved det rets- og statsvidenskabelige, Professor, Dr. med. E. Dahl-Iversen ved det lægevidenskabelige, Professor, Dr. phil. K. Friis Johansen ved det filosofiske og Professor, Dr. phil. A. Langseth ved det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet.

Medlemmer af *Fakulteternes staaende Forretningsudvalg* har i Universitetsaaret 1941—42 foruden Dekanerne været, i det teologiske Fakultet: Professorerne Dr. theol. Hal Koch og Dr. theol. J. Nørregaard, i det rets- og statsvidenskabelige Fakultet: Professorerne, Dr. polit. Carl Iversen og Dr. jur. Poul Johannes Jørgensen, i det lægevidenskabelige Fakultet: Professorerne, Dr. med. Knud Sand og Dr. med. H. Haxt-

hausen, i det filosofiske Fakultet: Professorerne, Dr. phil. Poul Tuxen og Dr. phil. Viggo Brøndal, i det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet: Professorerne, Dr. phil. N. E. Nørlund og Dr. phil. R. Spärck.

Medlemmer af Fakulteternes Legatudvalg har i Universitetsaaret 1941—42 været, i det teologiske Fakultet: Professorerne, Dr. theol. J. Nørregaard, Dr. theol. Hal Koch og N. H. Søe, i det rets- og statsvidenskabelige Fakultet: Professorerne, Dr. jur. Poul Johs. Jørgensen, Dr. jur. O. A. Borum og Dr. polit. F. Zeuthen, i det lægevidenskabelige Fakultet: Professorerne, Dr. med. S. Kjærgaard, Dr. med. E. Lundsgaard og Dr. med. E. Dahl-Iversen, i det filosofiske Fakultet: Professorerne, Dr. phil. Viggo Brøndal, Dr. phil. L. L. Hammerich og Ejnar Thomsen med Professor, Dr. phil. C. A. Bodelsen som Suppleant, i det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet: Professorerne, Dr. phil. Einar Biilmann, Dr. phil. H. M. Hansen og Dr. phil. Knud Jessen.

Den 1. Juni 1942 valgte *det filosofiske Fakultet* Professor Ejnar Thomsen til Formand for *Fakultetets Eksamensudvalg* fra den 1. September s. A. at regne i Stedet for Professor, Dr. phil. Carsten Høeg (J. Nr. 244/42).

Til Medlemmer af *Folkeuniversitetsudvalget* genvalgte den akademiske Lærerforsamling 23. Oktober 1941 Professorerne, Dr. theol. Holger Mosbech, Dr. polit. Carl Iversen, Dr. phil. Rich. Ege, Dr. phil. Viggo Brøndal og Dr. phil. R. Spärck.

Til Bestyrelsesmedlemmer fra Universitetet til *Centralforeningen af Lærere ved de højere Lærestaller* genvalgte den akademiske Lærerforsamling 23. Oktober 1941 Professorerne, Dr. theol. J. Nørregaard, Dr. phil. H. M. Hansen, Dr. phil. C. Elling og Dr. jur. Poul Andersen.

Til Medlemmer af *Udvalget til Forberedelse af Valg af Rektor, Prorektor og Konsistorialer* valgte Fakulteterne i Maj 1942 Professor, Dr. theol. J. Nørregaard, Docent, Dr. jur. Stig Juul, Professorerne, Dr. med. Carl Sonne, Dr. phil. O. E. Ravn og Dr. phil. Knud Jessen og Konsistorium 3. Juni 1942 Professorerne, Dr. jur. Poul Johs. Jørgensen og Dr. phil. Johs. Pedersen.

Formanden for Grosserersocietetets Komité, Formanden for Carlsbergfondets Direktion og Universitetets Rektor genvalgte den 22. Januar 1942 Overbibliotekar, Dr. phil. Carl S. Petersen som Medlem af Styrelsen for Clara Lachmanns Fond for Tiden 1. Januar 1942—31. December 1945 (J. Nr. 331/41).

Til et af Undervisningsministeriet under 14. Oktober 1941 nedsat Udvalg til Undersøgelse af Spørgsmaalet om at aabne Adgang for dem, der har gennemgaaet den ved Lov Nr. 130 af 13. April 1930 anordnede Seminariueuddannelse, til uden at have bestaaet Studentereksamen at blive immatrikulerede ved Universiteterne med Ret til at indstille sig til disses Eksaminer valgte Københavns Universitets Fakulteter Professorerne Aage Bentzen, Dr. jur. Poul Johannes Jørgensen, Dr. med. E. Lundsgaard, Dr. phil. L. L. Hammerich og Dr. phil. H. M. Hansen (J. Nr. 261/41).

Under 13. Januar 1942 fritog Ministeriet efter Indstilling af det filosofiske Fakultet forhv. Professor, Dr. phil. Hans Brix for Hvervet som Medlem af Ministeriets staaende raadgivende Udvalg vedrørende Uddeling af Statens Forfatterstipendier og beskikkede i hans Sted Professor Ejnar Thomsen som Medlem af Udvalget, alt fra den 1. Januar 1942 at regne (J. Nr. 338/41).

Under 18. Marts 1942 udpegede Universitetets Rektor Professor, Dr. phil. C. Elling til Medlem af Dansk Byplanslaboratoriums Repræsentantskab som Repræsentant for Universitetet for Tiden 1. Januar 1942—31. December 1944 (J. Nr. 112/42).

b. 4. Del af Betækning fra Universitetskommissionen af 1935.

(J. Nr. 339/34).

Under 27. August 1942 tilstillede Undervisningsministeriet Universitetets Rektor Eksemplarer af 4. Del af Betækning fra Universitetskommissionen af 1935. I Kommissionens Sammensætning (jfr. Universitetets Aarbog for 1934—35, Side 27 og for 1937—38, Side 3) var der sket den Ændring, at Kontorchef i Undervisningsministeriet K. Paludan-Müller var indtraadt i Stedet for Teaterchef Cai Hegermann-Lindencrone; desuden havde konst. Fuldmægtig i Undervisningsministeriet E. A. Koch afløst Sekretær i Undervisningsministeriet Torben Lund som Kommissionens Sekretær.

4. Del af Betækningen, som var dateret Juni 1942, indeholdt Kommissionens Overvejelser angaaende *Undervisningen ved Københavns Universitet* og var inddelt i følgende Afsnit: I. Studietidens Længde; II. Kontrol med Læse- og Eksamensstoffets Omfang; III. Studievejledninger og Timeplaner; IV. Undervisningsformen og Undervisningens Fordeling mellem Universitetets Lærerkrafter; V. Assistance for Universitetets Lærere; VI. Eksamensordningen. Som Bilag 1 var aftrykt en Betækning fra Studenterraadet af April 1941 om Studie-, Plads- og Lærerforholdene ved Københavns Universitet, og som Bilag 2 var aftrykt en af Formanden for Sammenslutningen af Undervisningsassistenterne under det filosofiske Fakultet, Dr. phil. Paul Diderichsen udarbejdet Betækning om Kursusordningen.

Afsnit I. Dette Afsnit indeholdt først en Oversigt over Studietidens Længde ved Universitetets forskellige Embedseksaminer og disses enkelte Dele, saaledes som den var angivet i de af Universitetet udgivne Studievejledninger. Derefter fremsattes forskellige Betragtninger over Betydningen af en ikke for lang Normalstudietid og Mulighederne for Indretning af en saadan. Kommissionens Betragtninger konkluderede deri, at Kommissionen vilde anbefale, at der ved samtlige Studier til Embedseksaminer med Undtagelse af det lægevidenskabelige Studium blev regnet med en Normalstudietid paa ikke over 5 Aar, og at Studieplanerne for de forskellige Fakulteter blev tilrettelagt med dette Maal

for Øje; herved burde der dog ses bort fra den Tid, der medgik til Forberedelse til Tillægsprøver, som indenfor visse Studiefag maatte aflægges til Supplering af Studentereksamen af en bestemt Retning. Kommissionens Forslag vilde i de fleste Tilfælde betyde en Nedsættelse af den hidtil gældende normale Studietid; Kommissionen heftede sig særlig ved Skoleembedseksamen under det filosofiske Fakultet, hvor man specielt fremhævede Ønskeligheden af Nedsættelse af Fordringerne i Bifaget Historie, og at det i Studievejledningen blev anbefalet Studenterne at vælge saadanne Fagkombinationer, som dels uden Vanskelighed lod sig indordne under en 5-aarig Normalstudietid, dels omfattede Fag, for hvilke der vilde være særlig Brug i Skolerne.

Afsnit II. Kommissionen omtalte i dette Afsnit et af Studenterraadet fremsat Forslag om Oprettelse af fakultetsvise Undervisningsraad, bestaaende af Professorer, Studenterraadsrepræsentanter og Censorer eller andre Repræsentanter fra det praktiske Liv; dette Raad skulde have til Opgave at fastsætte Eksamenskrav, at godkende Lærebøger og Læseplaner m. m. Kommissionen anførte herunder de Regler, der af det rets- og statsvidenskabelige Fakultet var fastsat angaaende Regulering af Eksamensfordringerne ved de juridiske Eksaminer. Kommissionen (med Undtagelse af Studenterrepræsentanten) tog dog Afstand fra Forslaget om Undervisningsraad, men stillede med Hensyn til Spørgsmaalet om Kontrol med Læse- og Eksamensstoffets Omfang følgende Forslag, som ogsaa fik Tilslutning fra Studenterrepræsentanten:

Inden for hvert Fakultet eller eventuelt inden for Underafdelinger af de enkelte Fakulteter nedsættes Studieudvalg, bestaaende af 2 eller 3 af Fakultetets Lærere. Disse Studieudvalg skal have de samme Beføjelser med Hensyn til Fastsættelse af Omfanget af Læse- og Eksamensstoffet som i § 2 i de foran citerede Regler vedrørende Eksamensfordringerne ved de juridiske Eksaminer ved Københavns Universitet fastsat, og det skal herved være Udvalgets særlige Opgave at paase, at Stoffets samlede Omfang stedse holdes inden for saadanne Rammer, at den for vedkommende Studium foreskrevne Normalstudietid kan overholdes. Der gives vedkommende Studenterraad en Ret til for disse Udvalg at indbringe alle Spørgsmaal om Læse- og Eksamensstoffets Omfang, herunder ogsaa om, hvorvidt Eksaminationen falder inden for de gældende Krav, og om, hvorvidt noget Stof bør udgaa, fordi nyt er kommet til, samt en Ret til ved Repræsentanter, udpegede af Raadet, at forhandle med Udvalget om Spørgsmaal af nævnte Art. Der gives endvidere Studenterraadet en Ret til at indanke den af Studieudvalget trufne Afgørelse for Fakultetet og eventuelt Fakultetets Afgørelse for Universitetets Rektor.

Afsnit III. I dette Afsnit refereredes kort de foreliggende Studieplaner eller -vejledninger inden for Universitetets Fakulteter, og Kommissionen udtalte derefter følgende:

Kommissionen maa anse det for meget ønskeligt, at der i Studievejledningerne i det Omfang, hvori det efter Studiets Karakter er muligt, gives Studenterne nærmere Raad og Anvisninger med Hensyn til, hvorledes de skal tilrettelægge Studiet, og hvad de skal naa Semester for Semester for at kunne gennemføre Studiet inden for den beregnede Normalstudietid. Ved Gennemførelsen af en Normalstudietid paa ikke over 5 Aar maa de fleste af de gældende Studievejledninger omarbejdes, og det vil være af stor Betydning for Opnaelsen af en reel Nedsættelse af Studietiden, at Studievejledningerne giver en virkelig instruktiv Redegørelse for, hvorledes Studiet kan gennemføres inden for Normalstudietiden. Den positive Indsats, man — som under Afsnit I bemærket — forventer fra Universitetets Side til Nedbringelse af Gennemsnitsstudietiden, maa ikke mindst give sig Udslag i Studievejledningerne. Vejledningerne bør i videst muligt Omfang ledsages af Timeplaner for de enkelte Semestre.

For de Studiers Vedkommende, for hvilke der har kunnet lægges en fast, fremadskridende Plan, er det en Selvfølge, at Universitetsundervisningen maa indrettes efter denne Plan, saaledes at Studenterne bliver i Stand til at følge den; men Universitetsundervisningen ved de Studier, som efter deres Karakter ikke kan lægges i ganske faste Rammer, saaledes navnlig Studierne under det filosofiske Fakultet, maa naturligvis ligesaa vel tilrettelægges saaledes, at Studenterne ved at følge Undervisningen kan fuldføre Studiet inden for Normalstudietiden. Ansvarer herfor maa paahvile Fakultetet og — som øverste Instans — Universitetets Rektor, som maa paase, at der i hvert Fald for de første Studieaar semestervis lægges en Timeplan, som kan føre Studenterne gennem Studiet paa den normerede Tid.

Afsnit IV. Kommissionen opregnede heri de forskellige Kategorier af Universitetslærere og de Opgaver, der paahviler dem i Universitetets Tjeneste. Kommissionen udtalte herefter sit Syn paa Spørgsmaalet om Universitetslærernes Arbejdsydelse særlig forsaavidt angik Undervisningen; der stilledes ikke bestemte Forslag.

Afsnit V. I dette Afsnit gennemgik Kommissionen de forskellige Kategorier af underordnet Personale ved Undervisningen og det videnskabelige Arbejde, nemlig 1) Amanuenser og videnskabelige Assistentter ved de videnskabelige Instituter, Laboratorier og Museer under det lægevidenskabelige og det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet, 2) Undervisningsassistenter under det teologiske og det filosofiske Fakultet og 3) Universitetsmanudktionen for juridiske Studerende.

Under 1) fremhævede Kommissionen, at der ved Besættelsen af de faste videnskabelige Assistentstillinger burde tages Hensyn til, at disse Stillinger ofte vilde være velegnede som Gennemgangsled for unge Videnskabsmænd, som ifølge deres Kvalifikationer kunde paaregne at komme i Betragtning ved Besættelsen af Lærerstillinger ved Universitetet og de andre højere Lærestalter; disse Assistentstillinger burde

derfor i Almindelighed kun besættes med unge Videnskabsmænd, som var i Besiddelse af saadanne Kvalifikationer, at Universitetet maatte være positivt interesseret i at knytte dem varigt til sig. Om de honorarlønnede videnskabelige Assistentstillinger udtalte Kommissionen, at det ved deres Besættelse var af Vigtighed, at der ikke gennem disse Stillinger blev givet Folk, som viste sig ikke at have større videnskabelige Kvalifikationer, en saa varig Tilknytning til Universitetet, at det af humane Grunde vilde være vanskeligt at skille sig af med dem, og at disse Stillinger ikke varig holdtes besat med Folk, som stod i Vejen for yngre, bedre kvalificerede Kræfter. Kommissionen foreslog derfor, at de honorarlønnede videnskabelige Assisterter blev ansat for et kort Aaremaal, f. Eks. højest 3 Aar, saaledes at en Forlængelse af Ansættelsen for en ny 3-aarig Periode kun fandt Sted, naar den paagældende havde vist sig i Besiddelse af saadanne Kvalifikationer, at Universitetet maatte nære Ønske om at kunne tilbyde ham en Tjenestemandstilling, og der tillige var en rimelig Udsigt til, at dette Ønske vilde kunne realiseres; yderligere Forlængelse af Ansættelsen burde ikke kunne gives.

Under 2) udtalte Kommissionen følgende:

Om Undervisningsassistentstillingen i Almindelighed skal Kommissionen udtale, at denne Stilling i den Form, hvortil den har udviklet sig ved det filosofiske Fakultet, og i hvilken den er blevet optaget af det teologiske Fakultet, kan have sin Berettigelse indenfor Omraader, hvor der er Brug for at give Begyndere en skolemæssig Indførelse i elementære Dele af visse Fag, navnlig i det første Studieaar og ikke udover det andet Studieaar, dog at Indøvelse i Sprogfærdighed kan gives ved Undervisningsassistenter gennem hele Studiet. Indenfor disse Omraader bør der ikke skabes noget varigere Tilknytningsforhold mellem Assisterterne og Universitetet. I Modsætning til de videnskabelige Assistentstillinger under det lægevidenskabelige og det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet er de heromhandlede Undervisningsassistentstillinger ikke særlig egnede som Gennemgangsstillinger for vordeende Universitetslærere; de giver ingen Anledning til Udfoldelse af videnskabelige Evner, men kun til en kursuvmæssig Gennemgang af et forholdsvis elementært Stof. Naar disse Stillinger alligevel i ikke ringe Grad har været søgt af unge Videnskabsmænd, som ifølge deres Kvalifikationer med Føje har ønsket en nærmere Tilknytning til Universitetet med fremtidig Ansættelse i Universitetslærerstilling for Øje, hænger det sammen med, at der navnlig inden for de Fakulteter, hvor der ikke findes videnskabelige Assistentstillinger — eller som ved det filosofiske Fakultet kun en enkelt — i høj Grad savnes Uddannelses- og Gennemgangsstillinger til de egentlige Universitetslærerstillinger. Denne Mangel foreslaar Kommissionen, at der raades Bod paa ved den nedenfor foreslaaede Oprettelse af Stillinger som Universitetsadjunkter, men for de heromhandlede Undervisningsassistenter mener man da at maatte foreslaa — navnlig af Hensyn til de paagældende selv, som ved en lang-

varig Ansættelse i en fremtidsløs Stilling vil afskære sig fra Fremtidsudsigter paa andre Omraader —, at der gennemføres en reel Tidsbegrænsning af Ansættelsen, saaledes at denne, der som hidtil gives for et Aar ad Gangen, ikke kommer til at udstrække sig over mere end ialt, f. Eks. 3 Aar.

De paagældende Undervisningsassistenter maa naturligvis tilrettelægge deres Undervisning i nøje Overensstemmelse med de af vedkommende Universitetslærer givne Anvisninger.

Som af Undervisningsassistenternes Organisation i den som Bilag 2 optagne Betænkning paapeget, er der tildelt nogle af Undervisningsassistenterne under det filosofiske Fakultet Undervisningsarbejde, som ligger udenfor de Rammer, som efter det ovenfor anførte stemmer med Undervisningsassistentstillingens Karakter, idet det ikke drejer sig om en skolemæssig Gennemgang af mere elementære Fagomraader, men om Undervisning i Specialdiscipliner, hvor Undervisningen forudsætter videnskabelig Beherskelse og Tilrettelæggelse af Stoffet. Undervisningsarbejde af denne Art stiller ikke blot større Krav til Lærerens Kvalifikationer end de andre Undervisningsassistenters Arbejde, men det vil ogsaa ofte kræve et betydeligt forberedende Arbejde til hver enkelt Time, og ofte vil Antallet af Undervisningstimer i de af disse Lærere læste Fag være ringe. Saafremt disse Lærere lønnes efter samme Regler som de egentlige Undervisningsassistenter, vil der fremkomme et alvorligt Misforhold mellem deres Lønninger, idet det mere kvalificerede Arbejde reelt vil blive væsentligt ringere aflønnet end det mindre kvalificerede Arbejde. Den Omstændighed, at de to Kategorier af Undervisningsassistenter lønningsmæssigt behandles ens, indebærer saaledes en Fare for, at Lønnen kommer til at ligge paa et Niveau, der i Virkeligheden er for højt for de almindelige Undervisningsassistenter, men dog ikke tilstrækkelig højt til at give en rimelig Løn for det omhandlede, mere kvalificerede Arbejde, og dette kan meget vel tænkes at blive dyrere for Staten, end om hver af Parterne fik en efter deres Forhold afpasset Løn. Denne mere krævende Undervisning stiller saadanne Kvalifikationskrav, at Universitetet, naar den rette Mand er fundet, maa være interesseret i at knytte ham varigt til sig, og det er da saa meget mere urimeligt, at denne Undervisningsvirksomhed reelt lønnes ringere end det Arbejde, som udføres af de almindelige Undervisningsassistenter, hvis Tilknytning til Universitetet ikke bør blive langvarig. Paa alle Punkter passer disse mere krævende Lærerstillinger saaledes daarlige ind i de for Undervisningsassistentstillingen iøvrigt naturlige Rammer, og paa alle Punkter egner de sig til at ligestilles med en anden af Universitetets Lærerstillinger, nemlig Lektorstillingen. De undervisningsmæssige Krav, som stilles til disse Lærere, svarer ganske til de for Lektorstillingerne gældende; som Lektorer kan deres Honorarer fastsættes til Beløb, som staar i passende Forhold til Arbejdets Omfang og Kvalitet, og som Lektorer kan de opnaa en varig Tilknytning til Universitetet ved Siden af anden Beskæftigelse.

I Henhold til det anførte skal Kommissionen foreslaa, at der fra Undervisningsassistentklassen ved det filosofiske Fakultet foretages Udskillelse af de Lærere, hvem der paahviler en egentlig videnskabelig Undervisning, og at der for disse oprettes det fornødne Antal honorarlønnede Lektorstillinger; det vil formentlig dreje sig om 4 à 5 Stillinger.

Forslaget vil medføre, at de nye Lektorers Undervisning, for hvilken Deltagerne hidtil har maattet erlægge den foran omhandlede Betaling, fremtidig bliver gratis, men dette er i fuld Overensstemmelse med det iøvrigt gældende Princip, at Universitetets videnskabelige Undervisning er gratis, og det er derfor kun et yderligere Argument for den foreslaaede Ordning. Iøvrigt vil de økonomiske Konsekvenser heraf ikke være betydelige, idet de paagældende Læreres Undervisning paa Grund af dens specielle Karakter ofte kun følges af Studerende.

Under 3) udtalte Kommissionen, at den meget kunde anbefale, at det ved en Forhøjelse af den aarlige Bevilling til Universitetsmanuduktionen for juridiske Studerende blev muligt at tilstaa Fripladser og Moderation i væsentlig videre Omfang end det hidtil havde ladet sig gøre, idet der havde vist sig en stærk Trang til Fripladser, en Trang, som kun for en ringe Del havde kunnet imødekommes. Kommissionen fremhævede desuden Betydningen af, at Honorarerne til Manuduktørerne blev holdt paa et Niveau, der sikrede, at de bedste blandt Manuduktørerne kunde bevæges til at modtage Stillingen som Universitetsmanuduktør. Kommissionen udtalte derfor, at en Forhøjelse af Honorarerne, hvorved Manuduktørerne i nogen Grad fik Dækning for Dyrtiden, vilde være i høj Grad ønskelig.

Endelig stillede Kommissionen under dette Afsnit Forslag om Oprettelsen af Stillinger som *Universitetsadjunker*. Kommissionen redegjorde først for den svenske Docentinstitution og udtalte derefter følgende:

Der er i Kommissionen Enighed om, at der her i Landet i høj Grad er Trang til Indførelse af en lignende Ordning som den svenske Docentinstitution, selv om det ikke kan blive i samme Omfang og samme Form, men maa indpasses i det danske System. Det er vanskeligt, men af overordentlig stor Betydning for et lille Land at holde sin videnskabelige Forskning paa Højde med Udlandets, og de Forhold, hvorunder her i Landet unge Videnskabsmænd maa søge at kvalificere sig til senere videnskabelig Gerning, er saa usikre og økonomisk byrdefulde, at det utvivlsomt afholder mange derfra. Det er ovenfor omtalt, at der med det stærkt stigende Antal Studenter ved Universitetet, som ikke modsvares af nogen tilsvarende Stigning af Antallet af Professorer eller Docenter, vil være i høj Grad Brug for Hjælpelærere, som under Professorernes Tilsyn kan meddele en videnskabelig Undervisning. Ogsaa Hensynet til Rekrutteringen af Universitetets faste Lærerskab taler for en saadan Institution.

Indtil 1903 var der en nær Forbindelse mellem Universitetet og Gymnasieskolen, idet et Udvalg af Universitetsprofessorer havde Over-

tilsynet med Skolerne, og Skolernes egentlige Funktion var at forberede til Universitetet. Efter Almenskoleloven af 24. April 1903 bortfaldt i nogen Grad Kontakten mellem Universitet og Skoler. Da Gymnasiet dog stadig forbereder til Universitetet, savnes en saadan Kontakt. I saa Henseende vilde det have Betydning, om der fandt Samraad Sted mellem „Skolefakulteterne“ og Skolemyndighederne om Skolens Arbejde, og om man i noget større Omfang vilde benytte Professorer som Censorer ved Studentereksamen, ligesom man allerede nu i vidt Omfang anvender Gymnasielærere som Censorer ved Skoleembedseksamen, men en Ordning i Lighed med den svenske Docentinstitution vilde ogsaa i denne Henseende have stor Betydning derved, at unge Videnskabsmænd, der har virket en Aarrække ved Universitetet, men paa Grund af Forholdene ikke inden Stipendietidens Udløb har opnaaet Ansættelse ved Universitetet, gik ud i Skolernes Tjeneste. Ogsaa den Forbindelse, som vilde opstaa mellem Universitetet og andre Institutioner, i hvilke Stipendiaterne maatte blive ansat efter Stipendietidens Udløb, vilde kunne blive af Betydning baade for Universitetet og disse Institutioner, ligesom ogsaa den videnskabelige Udrustning, Stipendiaterne havde erhvervet sig, vilde have Værdi for Skolen og de andre Institutioner, i hvilke Stipendiaterne maatte faa Ansættelse.

I Henhold til foranstaaende skal Kommissionen foreslaa, at der oprettes et Antal Stillinger — f. Eks. 10 — som Universitetsadjunker med Honorærer paa 6000 Kr. aarlig, som for 3 Aar ad Gangen med Adgang til Forlængelse for 3 Aar tildeles unge Videnskabsmænd, som ved erhvervet Doktordisputats eller paa anden lignende Maade har vist udprægede Anlæg for videnskabeligt Arbejde, med Forpligtelse til samtidig med videregaaende personlig videnskabelig Udvikling at deltage i Universitetsundervisningen under vedkommende Professors Tilsyn og Vejledning.

Stillingerne foreslaas besat af Universitetets Rektor efter Forhandling med Konsistorium og efter Indstilling fra Fakulteterne, idet deres Fordeling mellem Fakulteterne ikke sker proportionalt, men maa afhænge af de forhaandenværende Omstændigheder.

Ved Overgang til eller senere Ansættelse i Stilling som Adjunkt ved Statsskolen, Bibliotekar, Arkivar eller Museumsinspektør af 2. Grad eller anden lignende Ansættelse i Statens Tjeneste, hvortil der i saa vidt Omfang som muligt bør aabnes Adgang, bør Virksomhed som Universitetsadjunkt træde i Stedet for Aspiranttjeneste og medregnes ved Fastsættelsen af Lønningsanciennitet.

Afsnit VI. Kommissionen udtalte i dette Afsnit, at den ikke mente at burde stille noget Forslag om en principiel Ændring af det nuværende Eksamenssystem, dog at Kommissionen henstillede, om Systemet i begrænset Omfang kunde suppleres ved Indførelse af Tentamen for visse Omraader af Stoffet.

Om Gennemførelsen af Kommissionens forskellige Forslag vil blive givet Meddelelse i de kommende Hefter af Aarbogen.

c. Nye Vedtægter for Folkeuniversitetsudvalget.

(J. Nr. 303/41).

Under 4. Oktober 1941 tilskrev Folkeuniversitetsudvalget den akademiske Lærerforsamling ved Københavns Universitet saaledes:

Idet Folkeuniversitetsudvalget tilstiller den akademiske Lærerforsamling ved Københavns Universitet det vedlagte Forslag til ændrede Vedtægter for Folkeuniversitetsudvalget til Godkendelse, skal man anføre følgende:

Da en betydelig Del af den folkelige Universitetsundervisning falder i Jylland, har Folkeuniversitetsudvalget længe næret Ønske om at drage Aarhus Universitet ind i et nærmere Samarbejde med Hensyn til den folkelige Universitetsundervisning, saaledes at Aarhus Universitet i højere Grad end hidtil kunde overtage den folkelige Universitetsundervisning i Jylland. De vanskelige og fordyrede Trafikforhold, der virker hemmende paa den folkelige Universitetsundervisning, har gjort dette Ønske aktuelt. Folkeuniversitetsudvalget besluttede derfor paa sit Møde den 7. Februar d. A. at indlede Forhandling med Aarhus Universitet om Sagen og fremsatte i Forstaaelse med Rektor ved Københavns Universitet, hvem Sagen var blevet forelagt, i Skrivelse af 21. Marts d. A. til Rektor ved Aarhus Universitet Ønske om et nærmere Samarbejde mellem Københavns og Aarhus Universiteter med Hensyn til den folkelige Universitetsundervisning; man tilføjede, at, hvis Aarhus Universitet var villigt til et saadant Samarbejde, vilde man foreslaa den akademiske Lærerforsamling ved Københavns Universitet, at Folkeuniversitetsudvalgets Vedtægter ændredes saaledes, at Aarhus Universitet fik nogle Repræsentanter i Udvalget. Under 30. Juni d. A. har Aarhus Universitet meddelt Udvalget, at det ser med største Velvilje paa Udvalgets Forslag og foreslaar, at Aarhus Universitet faar 3 Repræsentanter i Udvalget. Herefter har Udvalget enstemmigt vedtaget at indstille til den akademiske Lærerforsamling ved Københavns Universitet, at de for Folkeuniversitetsudvalget gældende Bestemmelser i den akademiske Lærerforsamlings Beslutning af 19. September 1898 (Universitetets Aarboeg for 1898—99, S. 86—87) erstattes med de i vedlagte Forslag foreslaaede Vedtægter. Dog bemærkes, at Udvalget foruden de Ændringer, der tilsigter at give Aarhus Universitet samme Ret som Københavns Universitet til at vælge Medlemmer til Folkeuniversitetsudvalget, har fundet det formaalstjenligt at foreslaa visse andre Ændringer for at bringe Vedtægterne i Overensstemmelse med den i Aarenes Løb udviklede nugældende Praksis.

Det medfølgende Forslag til nye Vedtægter var saalydende:

1. Den akademiske Lærerforsamling ved Københavns Universitet og Lærerforsamlingen ved Aarhus Universitet vælger 1 Repræsentant

for hvert Fakultet til Medlem af Folkeuniversitetsudvalget. Valget, der finder Sted paa Lærerforsamlingens aarlige Valgmøde, gælder for 1 Aar.

2. De af de nævnte 2 Lærerforsamlinger valgte Medlemmer supplerer sig med indtil 5 Medlemmer, valgte for 1 Aar blandt Lærerne ved de andre højere Lærestalter og Lederne af de med Folkeuniversitetsudvalget samarbejdende folkeoplysende Organisationer.
3. Udvalget vælger selv en Formand, der repræsenterer Udvalget udadtil, leder Udvalgets Forhandlinger og paaser, at dets Beslutninger gennemføres, en Viceformand, der under Formandens Forfald varetager Formandens Pligter, en Sekretær, der forestaar de daglige Forretninger, og eventuelt en Assistent for sidstnævnte. Formanden skal være Medlem af en af de 2 Universiteters Lærerforsamlinger. Sekretæren behøver ikke at være Medlem af Udvalget. Sekretærens og Assistentens Honorar fastsættes af Udvalget.
4. Udvalgets Opgave er at tilrettelægge en almentilgængelig videnskabelig Undervisning, bestaaende i Forelæsningsrækker, Enkeltforelæsninger, Studiekredse o. l., og fastsætter selv den nærmere Virkeplan. Lærerne og deres Emner skal godkendes af Udvalget.
5. Udvalget fastsætter Satserne for Foreningernes Indbetalinger (for Forelæsninger, Grundrids og andre Undervisningsmidler) og for Lærernes Honorarer og administrerer iøvrigt selv de Beløb, der stilles til Raadighed af Stat og private Fonds.
6. Udvalgets Beslutninger tages med simpelt Flertal; i Tilfælde af Stemme-Lighed er Formandens Stemme afgørende.
7. Udvalget afgiver efter Finansaarets Afslutning en trykt Beretning om sin Virksomhed til de 2 Lærerforsamlinger.

Forslaget blev behandlet paa den akademiske Lærerforsamlings Møde den 23. Oktober 1941 og blev her tiltraadt.

d. Studenterraadet, Studenterforeningerne m. v.

Som Formænd for Studenterraadene har i Universitetsaaret 1941—42 fungeret: Det samlede Studenterraad: Stud. mag. Robert Watt Boelsen, det teologiske: Stud. theol. Johannes Langhoff, det rets- og statsvidenskabelige: Stud. jur. Poul Høeg, det lægevidenskabelige: Stud. med. Ole Secher, det filosofiske: Stud. mag. Henry Aksel Toft, det matematisk-naturvidenskabelige: Stud. mag. Morten Lange.

Som Medlemmer af Studenterraadets Legatudvalg har fungeret: Stud. theol. Johannes Langhoff, Stud. jur. Ole Bohr, Stud. med. Povl Toussieng, Stud. mag. Arthur Hansen og Stud. mag. Hack Arrøe.

Efter Ansøgning fra Studenterraadet bevilgede Rektor et Beløb af 250 Kr. til Dækning af Raadets Repræsentationsudgifter ved Udsendelse af en Repræsentant til Rusingilde i Aarhus Studenterforening Oktober 1941, af tre Repræsentanter til Tegnørfesten i Lund den 4. Oktober 1941 og af en Repræsentant til Göteborg Högskolas 50 Aars Jubilæum den 10.—11. Oktober 1941 (J. Nr. 75 l/41).

Efter Ansøgning fra Studenterraadet bevilgede Rektor et Beløb af 150 Kr. til Dækning af Udgifter i Forbindelse med den nordiske Universitets- og Studenterdag den 23. Marts 1942 (J. Nr. 136/42).

Efter Andragende fra Foreningen »De Historiestuderende« bevilgede Rektor et Beløb af 62 Kr. til Dækning af Udgifterne for to ubemidlede Historiestuderende ved Deltagelse i et af de Historiestuderende ved Københavns og Aarhus' Universiteter arrangeret Historikermøde i Aarhus i Dage 2.—5. Juli 1942 (J. Nr. 228/42).

Som Tilskud til Dækning af Udgifterne ved en Fakultetsturnering i Haandbold den 18. Marts 1942 bevilgede Rektor et Beløb af 200 Kr. (J. Nr. 78 b/41).

Som Tilskud til Dækning af Udgifterne ved Afholdelse af et Jubilæumsstævne i Anledning af Danske Studenters Idrætsraads 25-Aars Jubilæum den 11. Juni 1942 bevilgede Rektor og Kurator et Beløb af 600 Kr. (J. Nr. 181 a/42).

e. Forskellige Sager.

Ved Göteborgs Högskolas 50-Aars Jubilæum den 11. Oktober 1941 var Universitetet repræsenteret af Prorektor, Professor, Dr. phil. Knud Jessen (J. Nr. 278/41).

I Konsistoriums Møde den 3. Juni 1942 meddelte Prorektor, Professor, Dr. phil. O. E. Ravn, at Konsistorium enstemmigt havde vedtaget at anvende et Beløb af Konsistoriums Andel af Københavns Universitets Jubilæumsfond af 1929 til Udførelse af et Maleri af Professor C. E. Bloch, Universitetets første Rektor gennem seks Aar under den nugældende Ordning af Universitetets Styrelse. Prorektor bad paa Konsistoriums Vegne Professor Bloch, om Konsistorium med Henblik paa hans 70-Aars Dag den 21. September 1942 maatte lade dette Maleri af ham udføre, om han vilde deltage i Udpegningen af Kunstneren og endelig om han vilde tillade, at Maleriet af ham, efter Tid og Lejlighed, maatte blive overladt til Københavns Universitet. Professor Bloch takkede for denne Hædersbevisning, og efter hans Bestemmelse blev det overdraget Maleren Herman Vedel at udføre Portrættet. Dets Udførelse med tilhørende Ramme medførte en Udgift paa ialt 5385 Kr. (J. Nr. 231/42).

Efter Indstilling fra Universitetets Rektor og Kurator bemyndigede Ministeriet i Skrivelse af 27. Juni 1942 Universitetet til med Henblik paa fremtidige Udvidelser at erhverve Ejendommen Studiestræde

10, saaledes at den nødvendige Købesum afholdtes af Universitetets Kapitalformue. Den bevillingsmæssige Hjemmel blev tilvejebragt paa Tillægsbevillingsloven for Finansaaret 1942—43 ved en Tekstanmærkning til Finanslovskonto § 26 I. B. 12., jfr. Rigsdagstidende for 1942—43, Tillæg A., Sp. 4049—50 (J. Nr. 123/42).

Paa Finansloven for 1942—43, jfr. Rigsdagstidende for 1941—42, Tillæg A., Sp. 1799—1800 blev der under Universitetets Konto 24. Overordentlige Udgifter optaget en Bevilling paa 20 000 Kr. til Fornyelse af Inventaret i Universitetets Hovedbygning og Anneksbygningen (J. Nr. 237/41).

Paa Tillægsbevillingsloven for 1941—42, jfr. Rigsdagstidende for 1941—42, Tillæg A., Sp. 4741—42 blev der bevilget et Beløb af 6000 Kr. som Overskridelse af Universitetets Konto 10. a. Udgifter ved Konsistorium som Følge af forøgede Udgifter (J. Nr. 103 a/42).

Den i Universitetets Aarbog for 1937—38, Side 8—9, jfr. Side 26 nævnte, paa Foranledning af Universitetskommissionen af 1935 indførte Ændring af Stillingerne paa Konsistorialkontoret, saaledes at en Fuldmægtigstilling skulde omdannes til en Sekretærstilling blev, efter at Universitetsfuldmægtig H. Hemmet var afgaaet ved Døden, gennemført paa Normeringsloven for 1942—43, jfr. Rigsdagstidende for 1941—42, Tillæg A., Sp. 3178 (J. Nr. 336/41).

Under 23. Maj 1942 meddelte Universitetets Rektor Kontormedhjælper ved Konsistorialkontoret Frk. Inge Juul Ansættelse som Kontorist sammesteds fra den 1. Juni 1942 at regne. Under 27. Juni 1942 meddeltes der hende Afsked fra Stillingen efter Ansøgning fra den 1. September 1942 at regne (J. Nr. 376/38 og 229/42).

Under 27. Juni 1942 blev Frk. Grete Sonne antaget som Kontormedhjælper ved Konsistorialkontoret fra den 13. Juli 1942 at regne (J. Nr. 229/42).

Paa Normeringsloven for 1941—42, jfr. Rigsdagstidende for 1940—41, Tillæg A., Sp. 3137—38 og 3193 blev der oprettet en Stilling som Maskinmester ved Universitetets Centralvarmeanlæg paa Nørre Fæled under Universitetets 7. Lønningsklasse a) lønnet med 3900 Kr. stigende hvert 3. Aar med 480 Kr. aarlig indtil 4880 Kr. Under 12. September 1941 ansatte Ministeriet efter Universitetets Indstilling Maskinmester Svend Flamand som Aspirant i den paagældende Stilling fra den 1. September 1941 at regne (J. Nr. 254/41).

I den som Følge af Universitetets Overtagelse af Metropolitanskolens tidligere Bygning paa Frue Plads paa Normeringsloven for 1941—42 nyoprettede Stilling som Laboratorietjent ved Universitetet ansatte Universitetets Kurator under 2. September 1941 Gaard- og Auditorietjent Georg Jensen fra den 1. s. M. at regne, saaledes at han skulde være pligtig at udføre Tjeneste ved enhver af Universitetets Bygninger i København; han beordredes indtil videre til Tjeneste ved Universitetsannekset paa Frue Plads (Metropolitanskolens tidligere Bygning) (J. Nr. 276/41).

Under 24. Oktober 1941 ansatte Universitetets Kurator Karl Jensen som Gaard- og Auditoriebetjent paa Prøve ved Universitetet fra den 1. November 1941 at regne (J. Nr. 302/41). Efter at Betjent Jensen var blevet ansat som Kontorbud paa Prøve ved Universitetets, Kommunitetets og Sorø Akademis økonomiske Forvaltning fra den 1. April 1942, ansatte Universitetets Kurator under 21. Marts 1942 Herbert Pedersen som Gaard- og Auditoriebetjent paa Prøve ved Universitetet fra den 1. April 1942 at regne (J. Nr. 128/42).
